

*एण्टिबायोटिकको सावधानीपूर्ण प्रयोग सुनिश्चित गर्न हामी तपाईंको साथ चाहन्छौं

कृषक

मानव तथा पशुपन्छीमा संक्रमण नियन्त्रण तथा उपचारका लागि एण्टिबायोटिकहरू अत्यावश्यक औषधि हुन्

तर अधिक प्रयोग तथा दुरुपयोगका कारण द्रुत गतिमा

एण्टिबायोटिकहरूले प्रभावकारिता गुमाउँदै गएका छन्

जान्नै पर्ने कुरा :

- यी अमूल्य एण्टिबायोटिकहरूको अनुपयुक्त प्रयोगले किटाणुहरूमा एण्टिबायोटिक विरुद्ध प्रतिरोध विकास हुने जोखिम बढ्दछ । किटाणुहरूले प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास गरेमा एण्टिबायोटिकहरूले काम गर्न छोड्छन् । यो प्रक्रियालाई नै एण्टिबायोटिक प्रतिरोध भनिन्छ ।
- मानव तथा पशुपन्छी (माछासमेत) को स्वास्थ्य तथा कल्याणका लागि एण्टिबायोटिक प्रतिरोध चुनौतीको रूपमा रहेको छ । नयाँ समूहका एण्टिबायोटिकको आविष्कार हुन नसकेको अवस्थामा हाल उपलब्ध एण्टिबायोटिकहरूलाई नै भावी पुस्ता समेतका लागि सुरक्षित राख्न आवश्यक देखिन्छ ।
- हाल प्रयोगमा रहेका एण्टिबायोटिकहरूको निरन्तर उपलब्धता र प्रभावकारिता कायम राख्नु अत्यावश्यक छ । विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनका मापदण्डहरू अनुरूप जिम्मेवारीपूर्वक तथा विवेकसम्मत रूपले यी अमूल्य औषधिहरूको उपयोग गर्दा यिनीहरूको प्रभावकारिता तथा उपलब्धता लामो समयसम्म कायम राख्न सकिनेछ ।

तपाईंको साथ चाहन्छौं

- एण्टिबायोटिकहरूको उपलब्धता तथा प्रभावकारिता कायम राख्दै मानव तथा पशु स्वास्थ्य सम्बर्द्धन र कल्याण गर्न हामी सबैले पशुपन्छीहरूमा एण्टिबायोटिकहरूको जिम्मेवार तथा विवेकसम्मत प्रयोग सुनिश्चित गर्न आवश्यक छ । गोठखोरको सरसफाइ, जैविक सुरक्षा, खोप लगायतका असल पशुपालन अभ्यासको पालनाद्वारा पशु स्वास्थ्य संरक्षण गर्दै एण्टिबायोटिकको प्रभावकारिता कायम राख्न सकिन्छ ।

“हामी सबैको भूमिका छ, र एण्टिबायोटिक प्रयोगकर्ताको हैसियतले तपाईंले सहयोग गर्न सक्नुहुन्छ ।”

- एण्टिबायोटिक प्रतिरोध विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र हो । आफुले जारी गरेका अन्तरराष्ट्रिय मापदण्डहरूको अवलम्बन गरी एण्टिबायोटिकको जिम्मेवार तथा विवेकसम्मत प्रयोगबारे विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले पशुधनी तथा पशुपालक कृषक लगायतका सम्पूर्ण पशु स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग पैरवी गर्दछ ।

थप जानकारीको लागि : www.oie.int/amrstandards

पशुपालक कृषक : तपाईंहरू उत्पादक हो

कृषक

- खाद्यवस्तु उत्पादक पशुधनीहरूका रूपमा यो संसारलाई खाद्यवस्तु उपलब्ध गराउन तपाईंहरूले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुन्छ। आफ्ना पशुहरूको स्वास्थ्य तथा कल्याणबारे उचित रेखदेख गरी स्वच्छ तथा स्वस्थ उत्पादन उपभोक्तालाई उपलब्ध गराउन तपाईंहरू जिम्मेवार हुनुहुन्छ।
- एण्टिबायोटिकको जिम्मेवार तथा विवेकसम्मत प्रयोग भन्नाले एण्टिबायोटिक प्रतिरोधको उदय र विस्तारलाई रोकथाम गर्ने वा घटाउने कार्य मात्र नभई पशु स्वास्थ्य तथा पशु कल्याणको सुधारमा लक्षित व्यवहारिक उपाय तथा सिफारिस समेतलाई जनाउँदछ। एण्टिबायोटिकहरूको प्रभावकारिता भावी पुस्तासम्म कायम राख्न आजैदेखि काम गरौं।

पशुपालक कृषक तथा पशुधनीहरूले पालना गर्नुपर्ने कुराहरू :

- १ भेटेरिनरी डाक्टर (वा भेटेरिनरी एण्टिबायोटिक सिफारिस गर्ने अधिकारप्राप्त अन्य तालिमप्राप्त व्यक्ति) को सिफारिसमा मात्र एण्टिबायोटिकको प्रयोग गर्नुपर्दछ। सबै संक्रमणको उपचारका लागि एण्टिबायोटिक आवश्यक हुँदैन।
- २ भेटेरिनरी डाक्टरको सल्लाहअनुसार नै औषधिको उचित मात्रा प्रयोग गर्नुपर्दछ।
- ३ पशुवस्तु निको भएको जस्तो देखिएता पनि भेटेरिनरी डाक्टरको सिफारिस अनुसार पूरा अवधि उपचार गर्नुपर्दछ।
- ४ गुणस्तरको सुनिश्चितताका लागि आधिकारिक स्रोतबाट मात्रै एण्टिबायोटिक प्राप्त गर्नुपर्दछ।
- ५ फार्ममा असल पशुपालन, जैविक सुरक्षा तथा असल व्यवस्थापन अभ्यासहरू अवलम्बन गर्नुपर्दछ। पशुवस्तुहरूलाई संक्रमणबाट जोगाउन भेटेरिनरी डाक्टर वा पशु स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाहमा पशुधनीहरूले स्वास्थ्य योजना बनाउनु पर्दछ।
- ६ एण्टिबायोटिकको प्रयोग तथा प्रयोगशाला रिपोर्टको अभिलेख अद्यावधिक राख्नुपर्दछ।

@ थप जानकारीको लागि : www.oie.int/amrstandards

*सर्वसाधारण समेतले बुझ्ने हुँदा यस पर्चामा एण्टिबायोटिक भन्ने शब्द एण्टिमाइक्रोबियल समूह (जीवाणु, विषाणु, दुसी विरुद्ध काम गर्ने औषधि) लाई जनाउने गरी प्रयोग गरिएको छ।

Funded by
UK Government

WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH
Protecting animals, preserving our future

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
पशु सेवा विभाग
हरिहरभवन, ललितपुर